QVÆSTIO MEDICA
QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XIX. IANVARII,
M. PETRO HOMMETZ Doctore Medico, Præside.

An quartana, & Arthritis Medicorum opprobrium? 876

SAPIENS Medicus, ſicut ex ſymptomatis morbos omnes dignoſcit, ita ex morbis eorum cauſas, neceſſitate quadam naturali feliciter rimatur. Ille exploratâ affectus cuiuſque naturâ, vel ſedulam, ſemperque ſalutarem ægris nauat operam, aut morbi inexpugnabilis vehementiam & difficultatem cauſatus, ſi ægrum non deſerit, quod vix eſt Medici, ſaltem famæ ſuæ, quod prudentis eſt, conſulit ſapienter. Morbi diuturni ſemper difficiles, quorum alios humores craſſi generant, qui altiori in corpore concluſi, lentæ putredinis cœcis ignibus viſcera alterando, labem iis inurunt, tempore & opere plurimo vix eluendam: alios antiquum & indelebile partis alicuius vitium fouet, quos omni facit Medicina majores: neque enim morbos omnes, vel ſtatim vel ſemper, hæc vincere, aut perſanare nouit. Hinc triſtia quartanæ & Arthritidis nomina, toties, ſed immerito Medicorum opprobrio, deplorata: quos affectus tanquam infames artis ſcopulos, iniquum vulgus objicit, in quibus curandis, vel Medici ἰσόθεοι cœcutiant: Sed quàm fruſtra, aut ægrorum peruicaciam, aut naturæ infirmitatem, in diuinæ artis ſcandalum reuocat. Sunt illi morbi verè in Medicorum dedecus nati, quorum cauſas cum neſciant, eos tamen curandos ſuſcipiunt incouſultiùs, atque adeo tentatâ nequicquam Medicinâ, merita referunt culpæ opprobria.

QVARTANA quia mitiora nonnumquam habet principia, ægris ſuam in perniciem cunctantibus vires ſumit, circuitus multiplicat, & ſerpente in vaſa maiora putredine, in continuam, raram quidem, ſed fere inexpugnabilem degenerat. Arthritis quoque male dilata, à mora hoc contrahit, vt intimis defixa articulis, aut curationem vix ferat, aut ſæpiùs acerbior recrudeſcat: hinc illæ lacrymæ, neque enim vim morbi inſuperabili dolore excruciantis, & febris æſtum amplius ferre poſſunt, malorum diuturnitate fracti ægri. Ad circulatores confugiunt, vt febrem euomant, carpis pediiſue piſces, herbas omnis generis alligant: pulueres tartareos ingerunt, ſecreta quærunt, quæ in arte nulla, & demum neglecta natura, expiatoribus quibuſdam, qui luſtrationibus, incantamentis, & amuletis credulis imponunt, ſeſe miſere, & fruſtra deuouent: Arthritici vero non diſſimili ſtudio & pari euentu, nihil intentatum relinquunt, fotis calidis, cataplaſmatis tenuem ſeri partem exſorbent, quâ vna cum innato articulis muco abſumptâ, detortis tandem, & in tophum induratis digitis, eò res redit, vt accerſitam proprio errore infirmitatem, immerentibus Medicis imputent, quos ſi audiuiſſent, dum adhuc tractabilis morbus medicas manus non reſpuebat, præſentem pro conuitiis Medicinæ opem faterentur.

QVARTANÆ & Arthritidis cauſas omnes Medicus nouit. Huius antecedens cauſa, nobilioris partis intemperies vna cum articulorum imbecillitate. Coniuncta non continens, quæ his in morbis nulla, humor omnis, qui in articulos decumbens, eorum ſpatia primum occupat, mox tendines, vincula, membranas, neruos, quos licet non conuellat, acerrimis tamen doloribus torquet. Eius differentiæ, à loco & materia petendæ ſunt: Quartana vero in omni humore Melancholico poſito fomite, inde alterna mouet incendia, quæ cum difficillimè extinguat, propter contumaciſſimæ materiæ fermentique reliquias, iterum mutuas habent, morbus & ſanitas vices. Hos porrò morbos non efficit vnum caput aut lien. Altiorem originem habet pertinax vtrumque malum, & ab ipſo iecore potiſſimum accerſendam: quod viſcus ſanguinis παντοτρόφου vnicus author, dum æger intemperantiæ cedit illecelebris, pro meliori ſanguine ſeroſam & acrem reponit eluuiem, quæ cum articulos ſubiit, naturâ, aut furtim ac blandâ veneris fraude imbecilliores factos, Arthritidem ex mutuo Bacchi Veneriſque connexu ſuſcipit, cuius vtriuſque fœcunda cum ſit ſoboles, rurſus fit & parens: homines enim intemperantes facit, & quod mirum forſan tibi erit longæuos. Sin hepar labefactata ſua temperie maláque diæta, fæculentum & exuſtum ſanguinem generet, conceptâ putredine quartana accenditur: cum præſertim nobiliſſima hæc pars, propter ætatis conſeneſcentis frigiditatem declinat. Licet quippe nulli fere ætati, ſexui, temperiei, tempeſtati, regioni, parcant: omnium tamen maxime conſiſtentem ætatem, virilem ſexum, frigidiorem temperiem, vernam vel Autumnalem tempeſtatem, Alexandriam vel Germaniam moleſte habent quartana & Arthritis.

NIHIL magis eſt in quartanæ periodis, aut tempeſtiuis Arthriticorum doloribus, quod Medicos lateat, quam in aliis. Pleniſſimi periculi morbi non raro vi caloris natiui in ſecuriores mutantur. Epilepſiæ, continuæ febri, ac erraticis, vt ſæpe quartana, ſic & Arthritis, colicis, dyſentericis, nephriticis affectibus feliciter ſufficitur. Quid ni & aliis? hinc ſi non primario quod vix poteſt & non ſuaſerim ſaltem vbi moras nectit, nec, qua tempeſtate ſolet exacerbatur, excitanda. Horum porro morborum curam cum ſuſcipis, conſulendus is eſt naturæ focus ſeu veſtalis hæc flamma, item & horum vires attendendæ, ex quibus tota remediorum eſt diſpenſanda ratio, quæ nunquam Arthritidi, vbi curanda venit, defuerunt: nam herbas habet ſuas, olea, ſuccos, lacrymas, ferrum, ignem: ſed vno verbo, eius curandæ ſcopus duplex, euacuatio & articulorum confirmatio. Vtrumq; variis modis ex natura partis obſeſſæ, materiæ morbificæ, & occaſione immutandis abſoluimus: ſic in quartana non iiſdem perpetuo auxilijs, imò nec raro diuerſis dimicandum, aut fallendum eſt: in ijs tamen ante omnia tanquam deabus implacabilibus ſanguine non ſemel litare, & blandiori, ſed ſæpiùs repetito cathartico, etiam inclinantibus nondumque ſolutis febris paroxyſmis, libare tutum eſt.

MORBOS inſanabiles ſola efficeret naturæ deficientis imbecillitas, niſi ægri ſuam in vitam ipſi conſpirarent: quot enim ſunt, qui inclinato iam morbo, intempeſtiuo eſu, vel omiſſa purgatione & phlebotomia, in malum reuoluuntur? eadem intemperantia, quæ quartanam genuit, ſæpe fouet & alit. Sic ſe res habet, aut ægri nolunt, aut natura non patitur, aut hi morbi conueniente diæta, ſeduláque præcautione ac κενώσει profligantur. Ad hæc quid vulgus? quartana quædam inſanabilis, quædam & Arthritis, eſto. Sic quouis in morborum genere quidam trucidant: non timet æger à tertiana, ſuperiore tamen anno duos aut tres ſuſtulit, phtiſis inueterata eſt ἀνίατος, lithiaſis, ſi grandiori calculo renes occupet, nullo remedio ſoluitur, phtora in propria viſcerum ſubſtantia non curatur. An ideo hæc ſunt Medicorum opprobria? Non dixeris. Ecce confoſſus homo eſt & conceptam in præcordijs mortem gerit, ſapienſne artifex ad illius vulnus manus illidat? Non faciet. Non adeo magis nodoſæ Chiragræ, aut in ſenectute, aut intemperatis Arthritidis curam ſpondeat: tunc enim nec profuerit dira ſtupendáue Antiphilonis θεραπεία, quæ alioquin omnino non ſpernenda foret: aut quartanam verè ſaturni filiam, obfirmata putredine, fatiſcentibus viſceribus breui aut perfectè depulſurum polliceatur: nam fuit illa ſemper Medicinæ præcipua laus, vt tam prudenter deſperatos ſponte deponat, quam ſapienter curabiles morbos aggrediatur.

Non ergo quartana, & Arthritis Medicorum opprobrium.

Proponebat Lutetiæ TVSSANVS FONTAINE Pariſinus. A. R. S. H. M. DC. XL.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Robertus Debonnaire.
M. Martinus Akakia, Profeſſor Regius.
M. Durandus Franciſcus Yon.

M. Leo le Tourneurs.
M. Nicolaus Cappon.
M. Nicolaus Richard.

M. Guillelmus de Vailly.
M. Claudius Geruais.
M. Franciſcus Guenault, Scholarum Profeſſor.